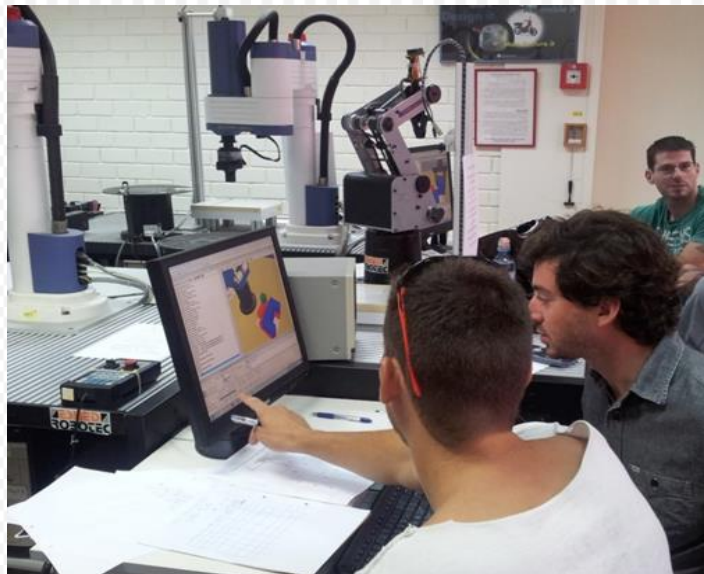

פיתוח מיומנויות מרחביות דרך התנסות בסביבה רובוטית

פרופ' איגור ורנר

המחקר נתמך ע"י הקרן הלאומי למדע

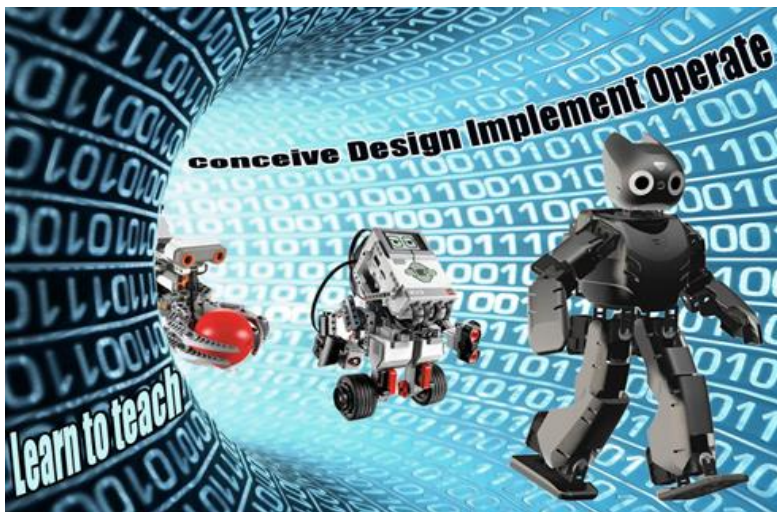
יום עיון חוצה מגמות במסגרת מרכז מור-טק

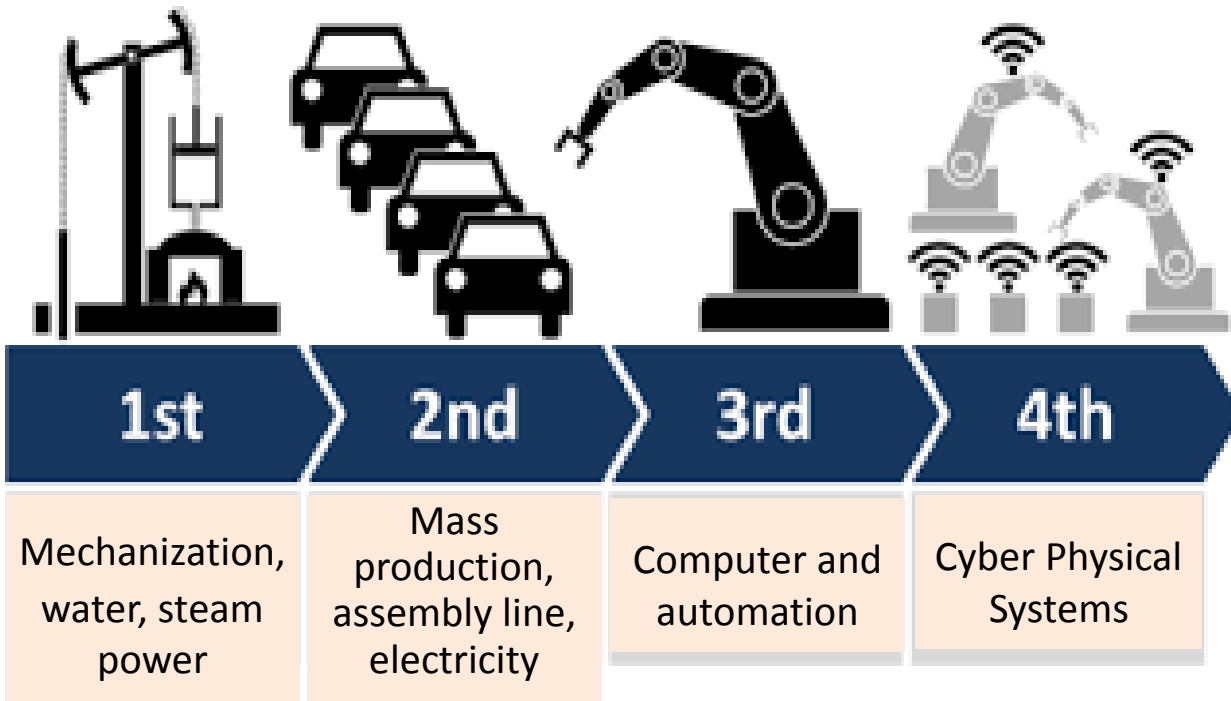
"טיוב פרויקטים בחינוך הטכנולוגי"

9.12.2018

הכשרת מורים לטכנולוגיה בטכניון

- מסלולי הכשרה יחודיים: הנדסת מכונות, חשמל/אלקטרוניקה.
- תכניות מבטים 1 ומבטים 2.
- מעבדה לטכנולוגיה: בית למידה משותף לסטודנטים, תלמידים, מורים וחוקרים.
- המרכז לחינוך לרובוטיקה וטכנולוגיה דיגיטלית

== Industry 4.0 ==

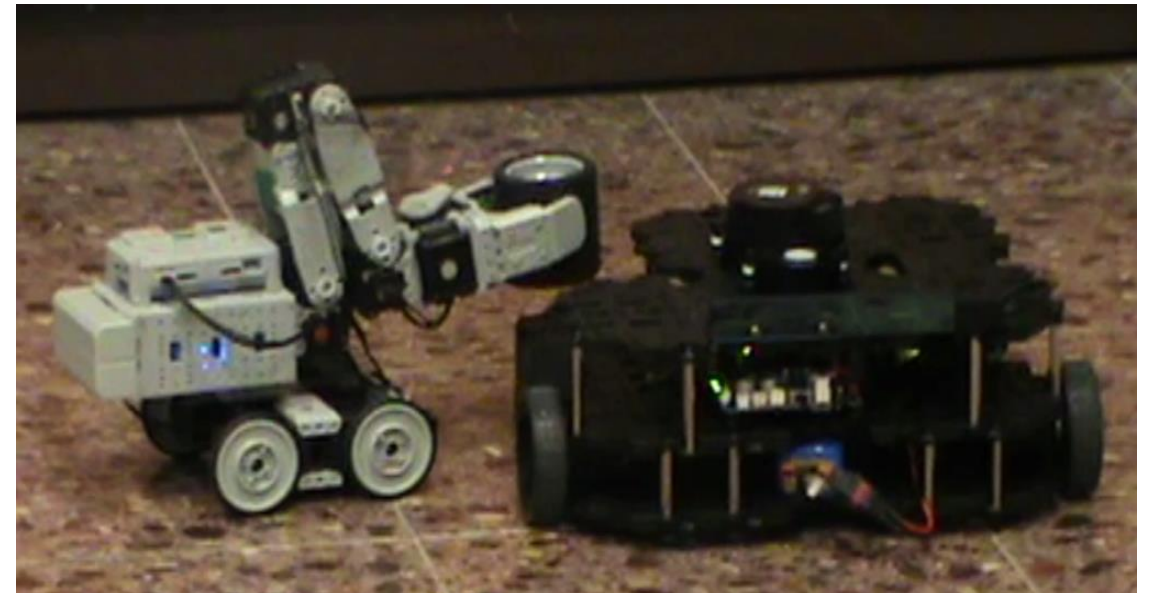
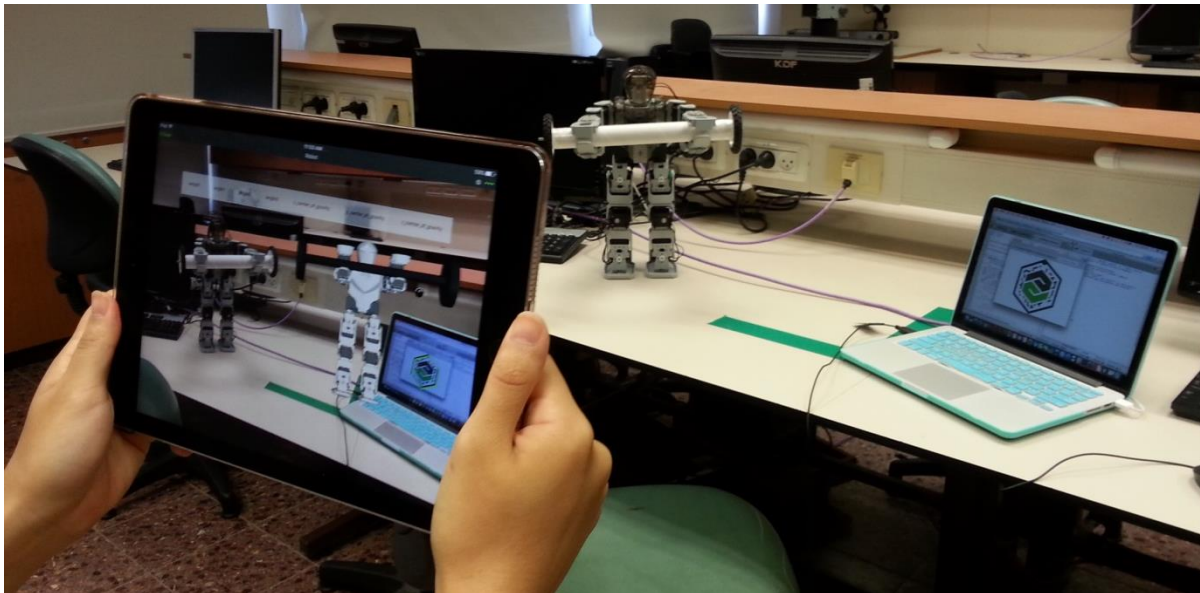
מערכת סייבר-פיזית:

- מערכת הנשלטת על ידי חוקי פיסיקה ופועלת בזמן רציף.
- לכל רכיב יש יכולת בקרה אוטומטית מבוססת חיישנים.
- כל הרכיבים מרושתים ומתקשרים דרך האינטרנט (אינטרנט של הדברים IoT).
- למערכת יכולות אינטליגנציה מלכותית (AI):
  - ארגון עצמי,
  - אינטראקציה בטוחה ונוחה עם בני אדם,
  - הסתגלות לסביבה,
  - למידה.

לימוד עם רובוטים לומדים

האתגר ללמד רובוט ללמוד מאפשר לערב תלמידים בלימודי טכנולוגיות של תעשייה 4.0.
משתתפים: מורים ותלמידים מחמישה בתי ספר, סטודנטים לחינוך מהטכניון, סטודנטים להנדסה מ-MIT.

“Meet smart robotics and digital making” Cornell Tech, NYC, July, 2018

Workshop for teachers and high school students involved in NYC FIRST robotics.

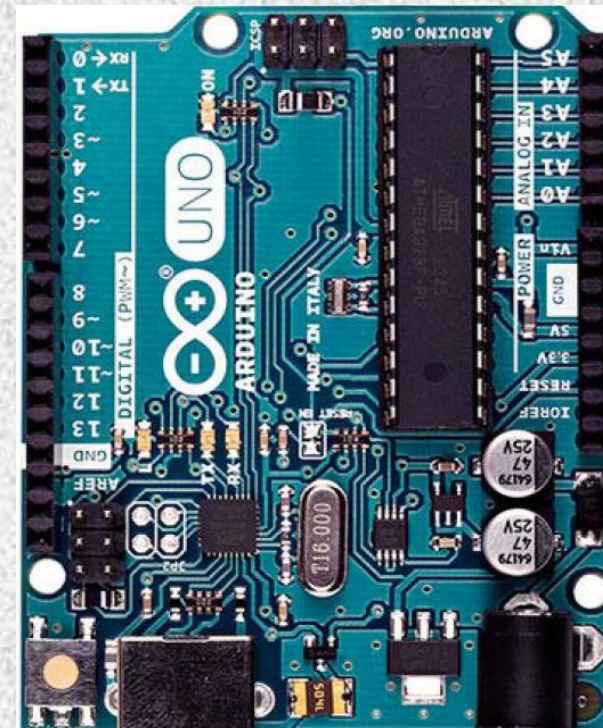
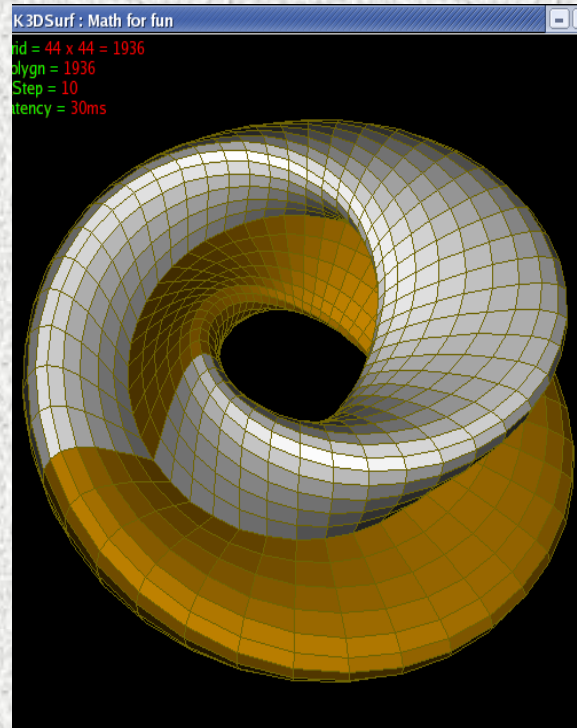
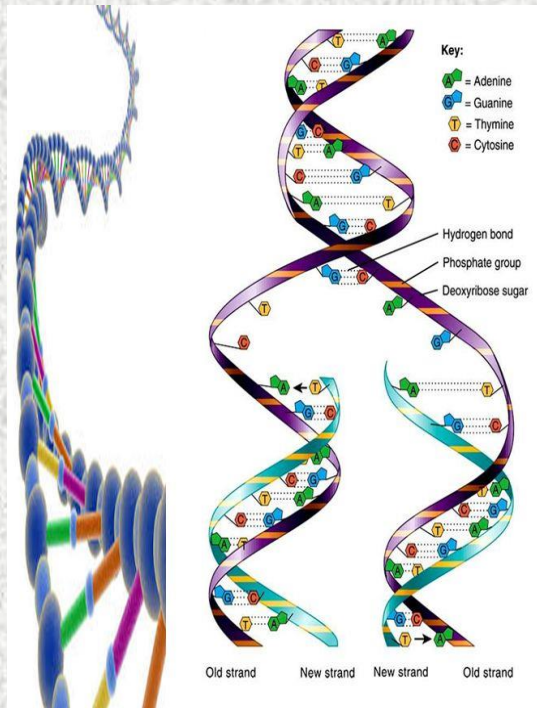

אתגרים מרחביים בטכנולוגיות הייצור ובשותפות עם רובוט

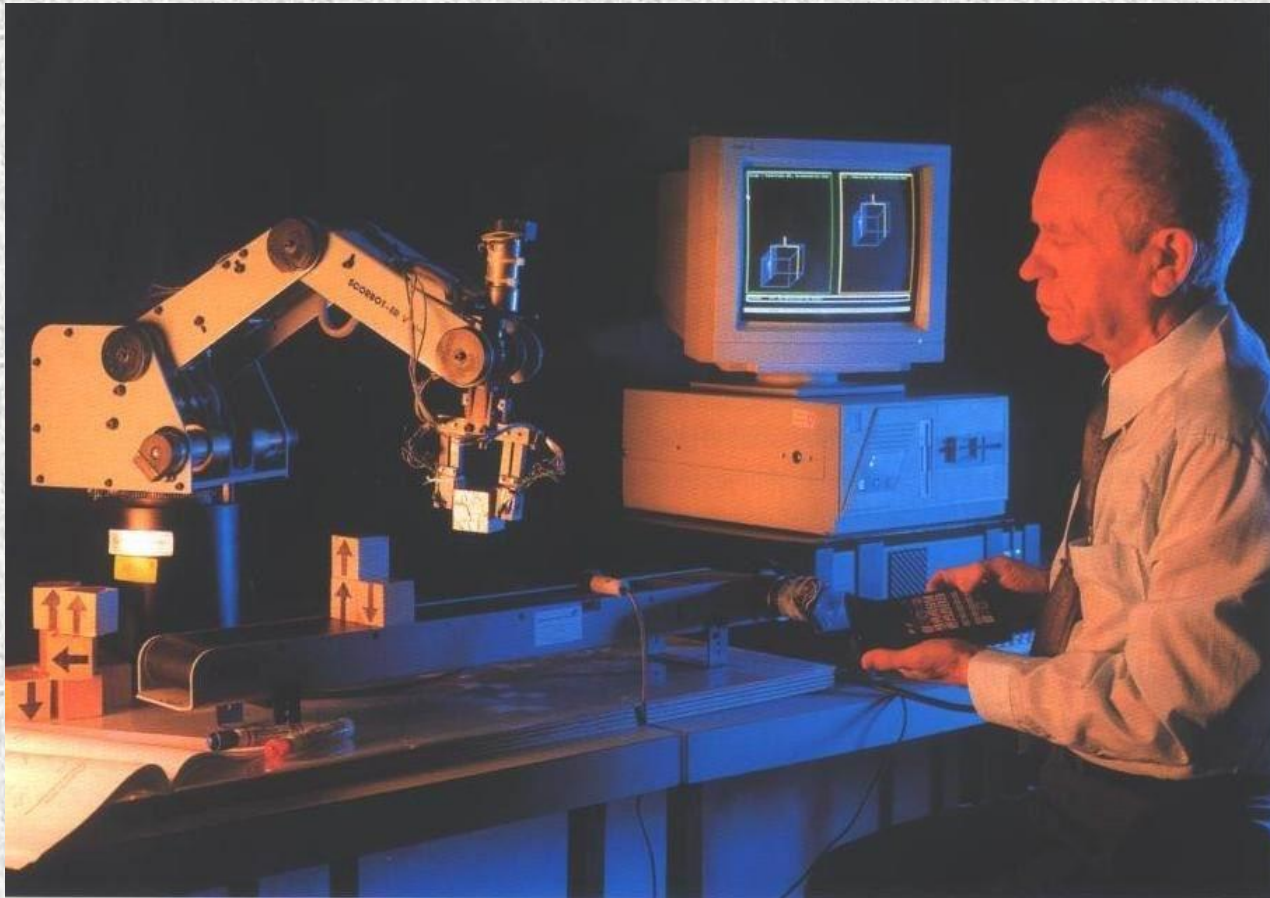
אתגרים מרחביים בעבודה עם מערכות טכנולוגיות

- פרקטיקה הנדסית במידה רבה עוסקת במידע חזותי ומסתמכת על היכולות של חשיבה מרחבית.
- מחקרים מראים כי ניתן לפתח ראייה מרחבית דרך התנסות ותרגול, הכי אפקטיבי בהקשר לנושא הלימוד.

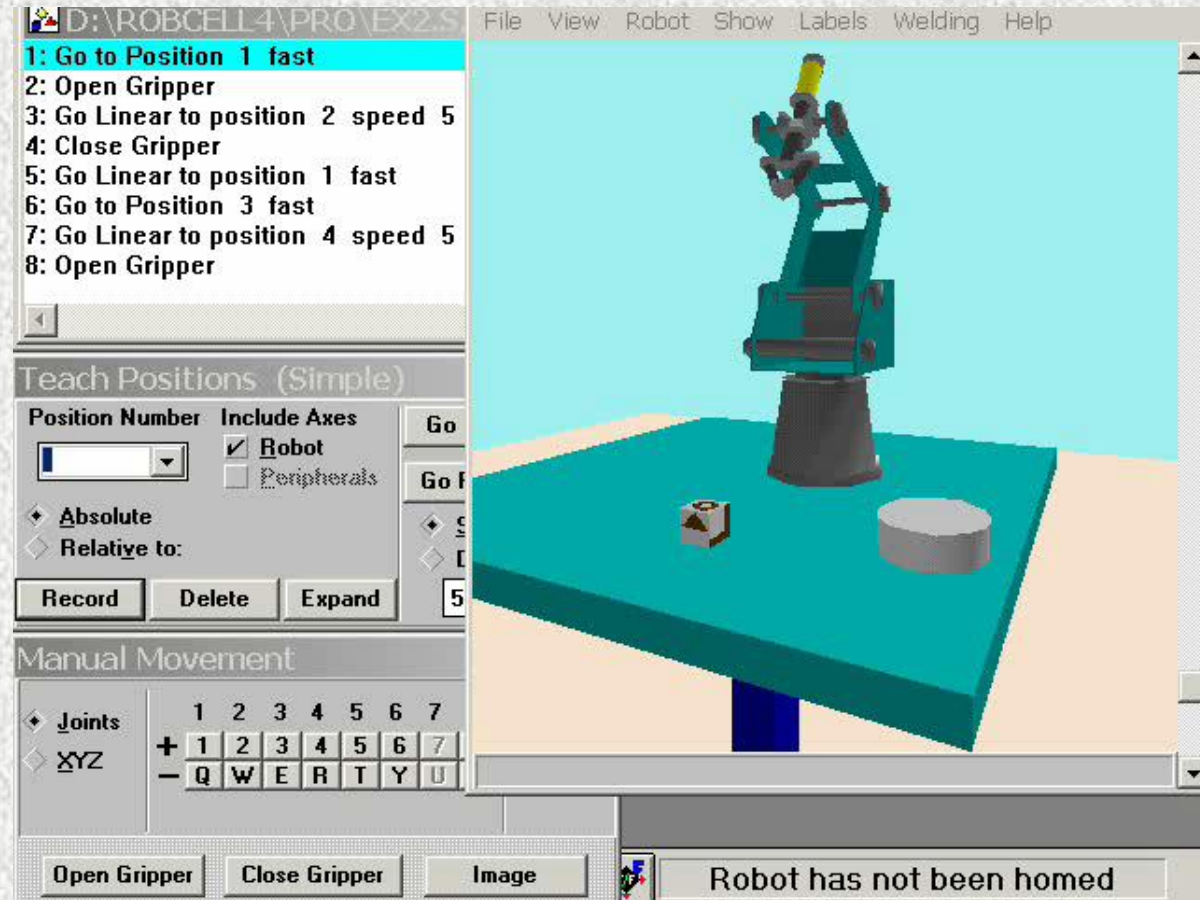

תנועת רובוט במרחב

התחלת המחקר בהנחיית פרופ' שלמה וקס
התנסות לימודית בסביבה פיזית

המשך המחקר
התנסות לימודית בסביבה וירטואלית

תכנית העשרה "עקרונות של תנועת רובוט במרחב"

- תכנית הלימודים כללה שלושה חלקים: קינמטיקה של רובוט, סיבוב גופים והרכבת פאזלים באמצעות רובוט.
- פעילות התנסותית כללה תרגול מיומנויות תפיסה מרחבית, סיבובים מנטליים וויזואליזציה.
- בקורסים השתתפו 125 תלמידים משני חטיבות הביניים ו-31 תלמידים מבית ספר תיכון.
- התקדמות במיומנויות מרחביות הוערכה על ידי שאלון שכלל שאלות תפיסה מרחבית, סיבוב מנטלי וויזואליזציה שהועבר לפני ואחרי הקורס.
- תוצאות ההערכה הצביעו על התקדמות משמעותית של התלמידים במיומנויות מרחביות שתורגלו בקורס.

מעבדה לרובוטיקה וייצור ממוחשב

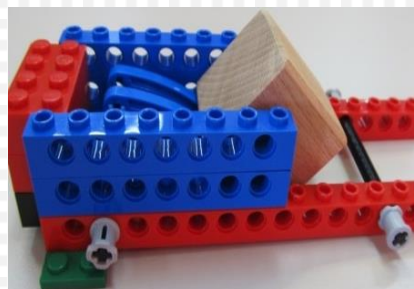
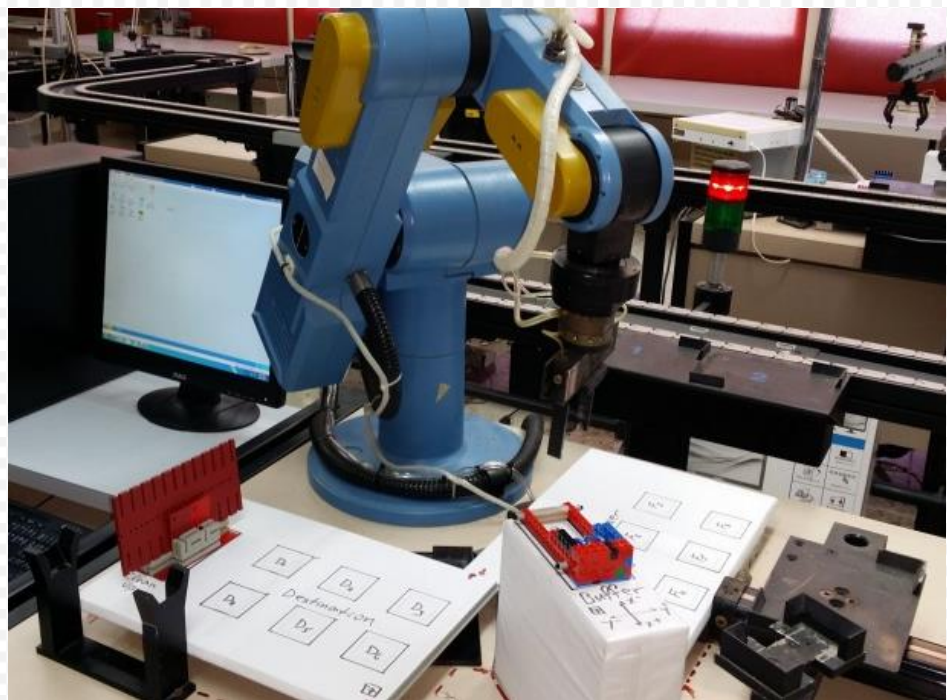
הפקולטה להנדסת תעשייה וניהול

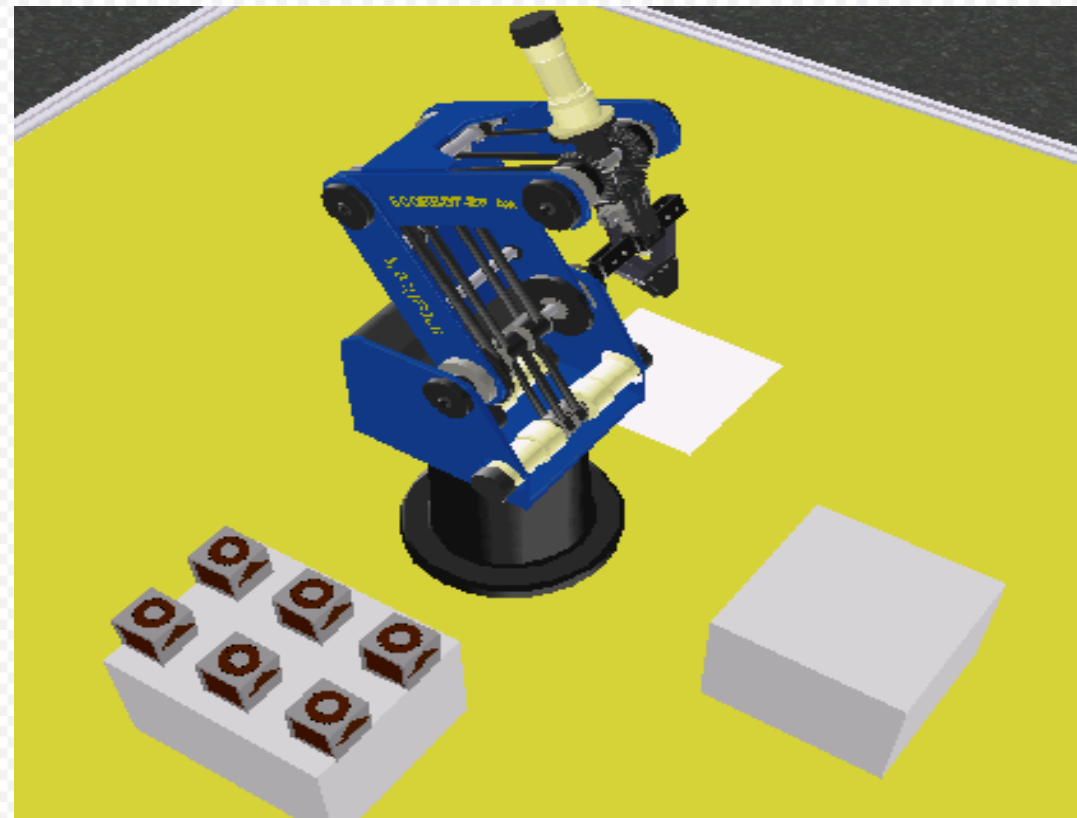
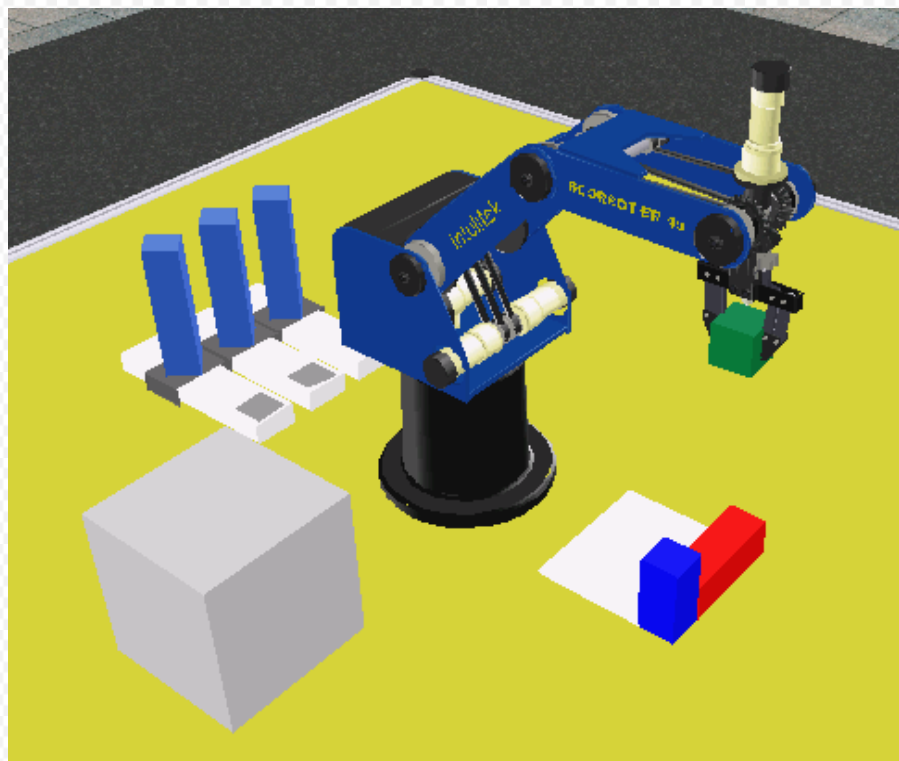
- לחשוף תלמידים לרובוטיקה תעשייתית.
- לתת התנסות ראשונית עם מערכות רובוטיות.
- לכוון את ההתנסות להבנת תנועה של רובוט ומיומנויות ראייה מרחבית.

9 רובוטים מסוגים שונים ובמרחבי עבודה שונים

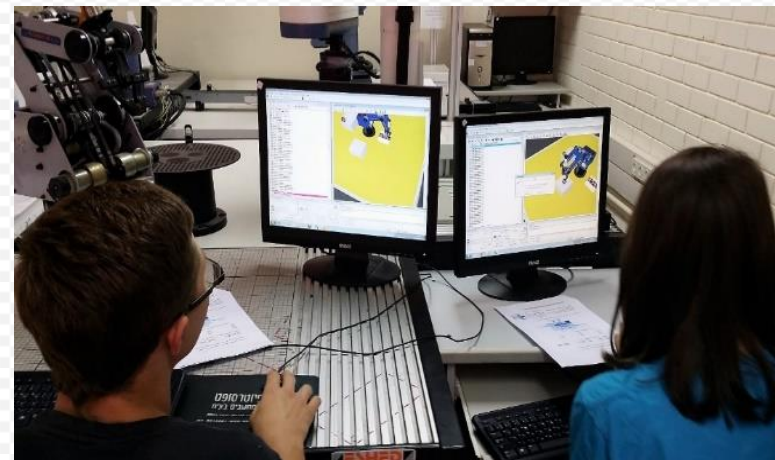
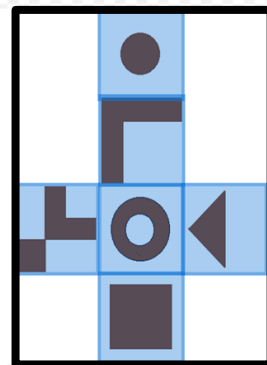
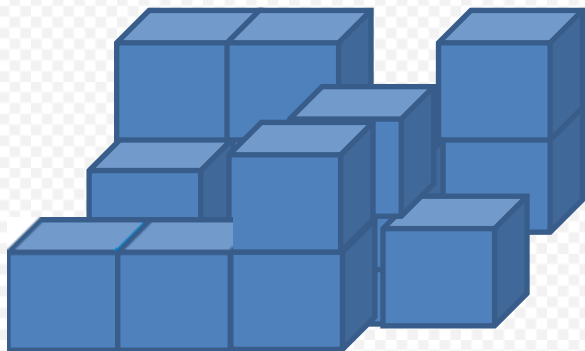
תיאום מרחבי עבודה והתנסות עם רובוטים פיזיים

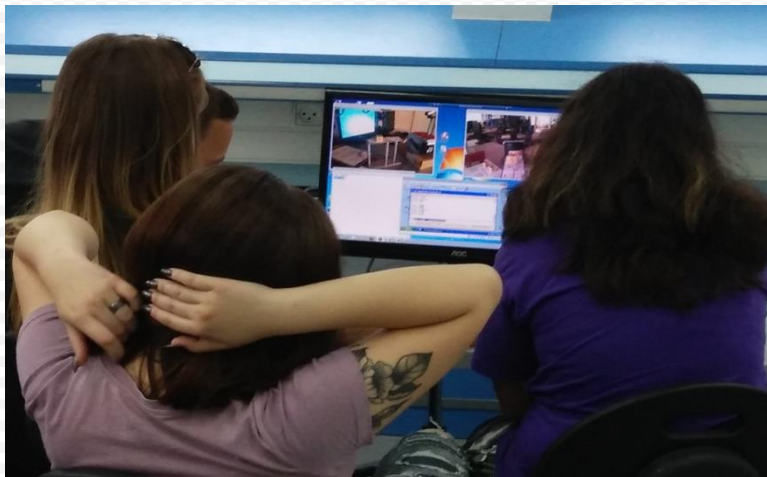
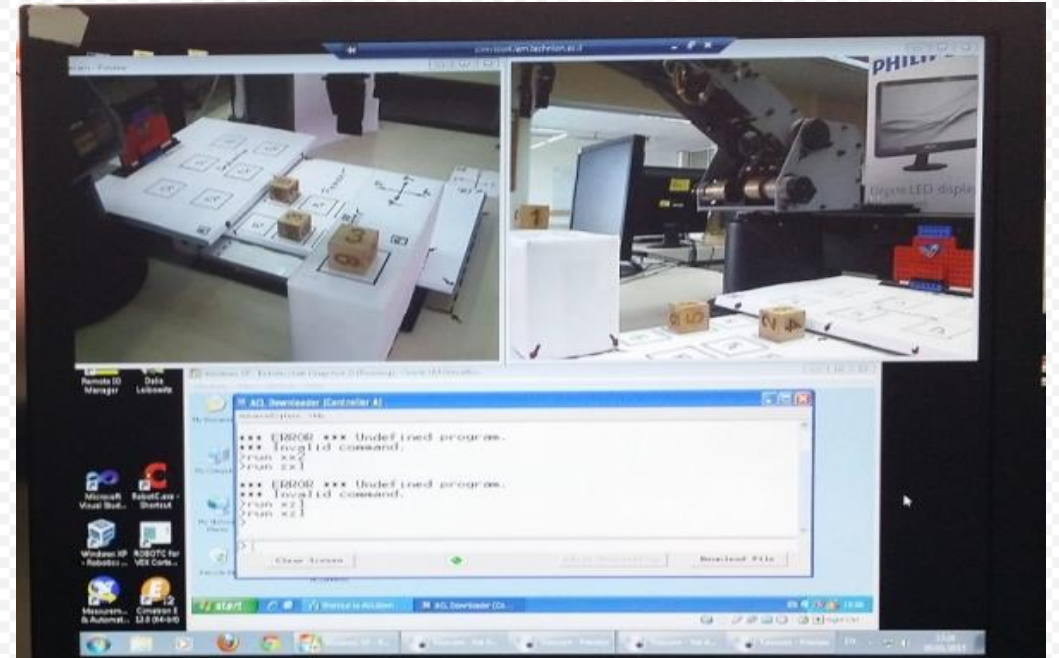
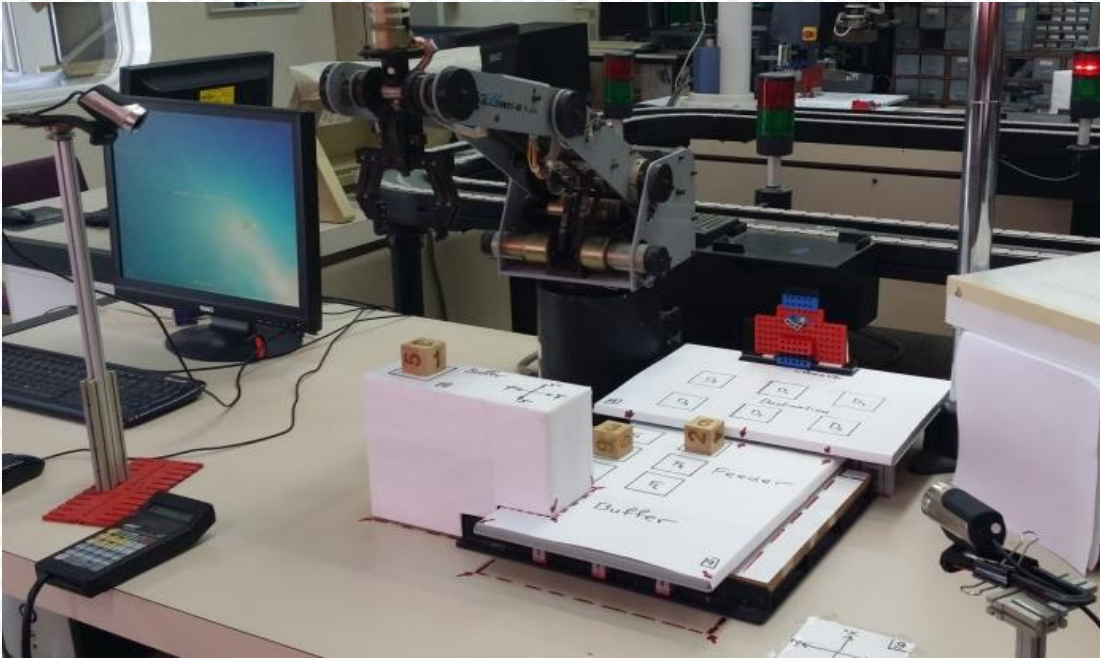
התנסות בסביבה וירטואלית

2	2		2
1	1	1	
		2	1
1	1	2	

התנסות בהפעלת רובוט מרחוק

תכנית הקורס והערכת תוצאות הלימוד

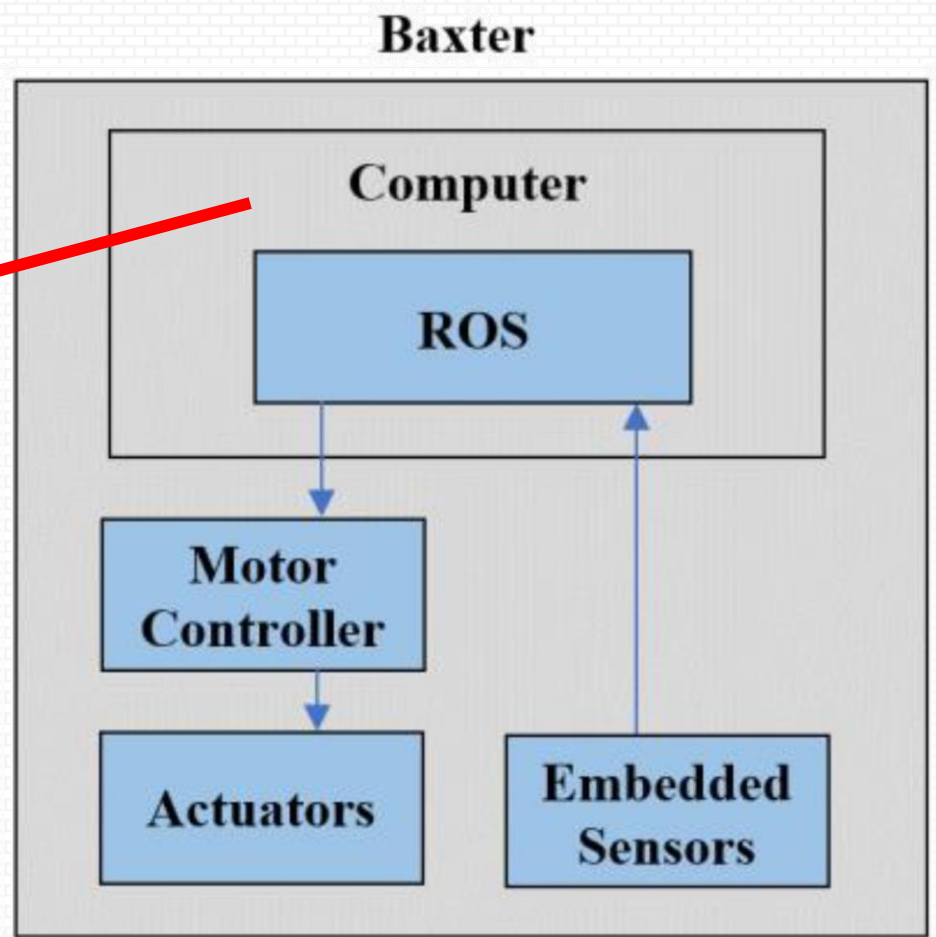
שעות	נושא	מיומנויות ראיה מרחבית
6	מבוא לרובוטיקה. התנסות עם רובוטים פיזיים	תפיסה מרחבית
6	סיבוב גופים. התנסות עם רובוט בסביבה וירטואלית	סיבוב מנטלי
4	התנסות בהרכבת פאזל בהפעלה מרחוק	ויזואליזציה

- הקורס ניתן בקבוצות קטנות, סה"כ השתתפו 45 תלמידים.
- בהתחלה ובסוף הקורס הועברו מבחני תפיסה, סיבוב וויזואליזציה (N=32).
- שיפור הישגים: מעל 20% במבחן התפיסה, מעל 100% בסיבוב, מעל 30% בויזואליזציה.

מעבדה לרובוטיקה קוגניטיבית: רובוט Baxter

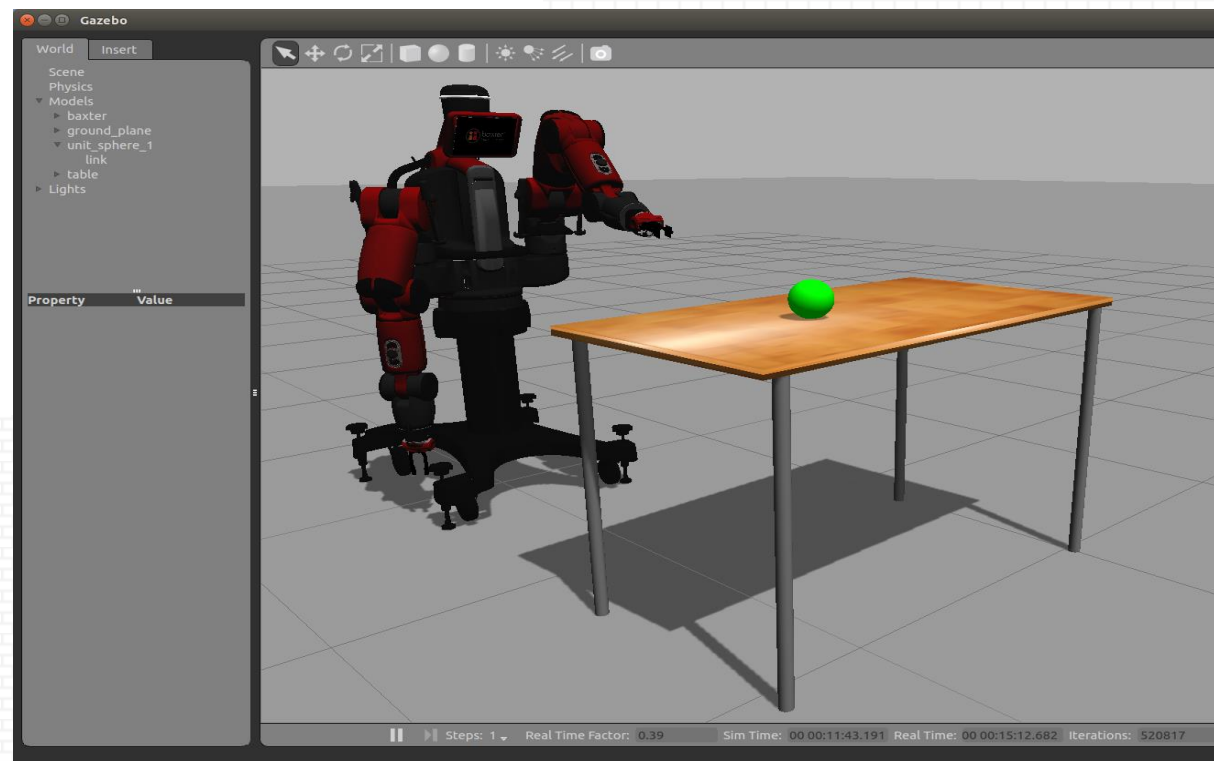
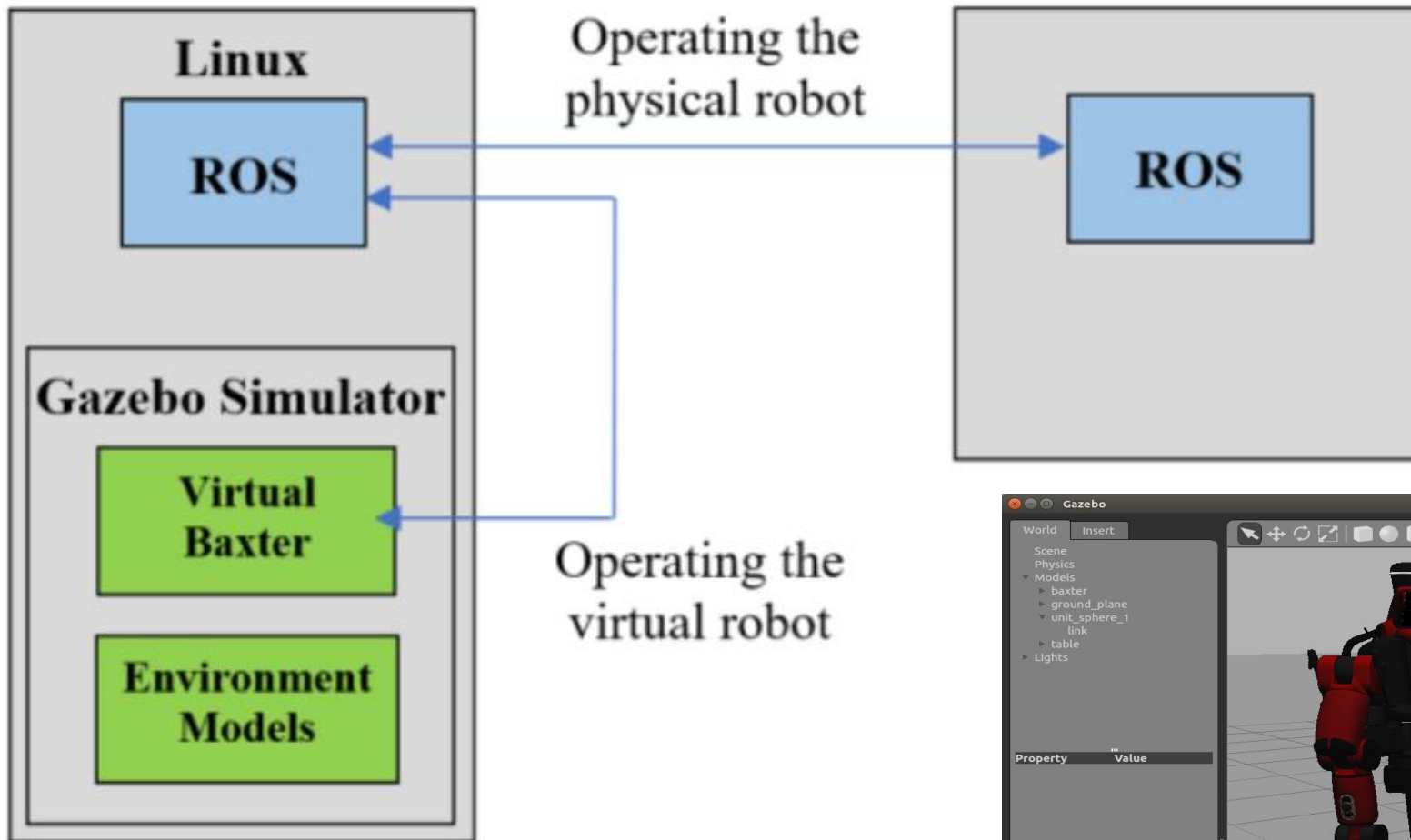
Linux Workstation

Linux Workstation

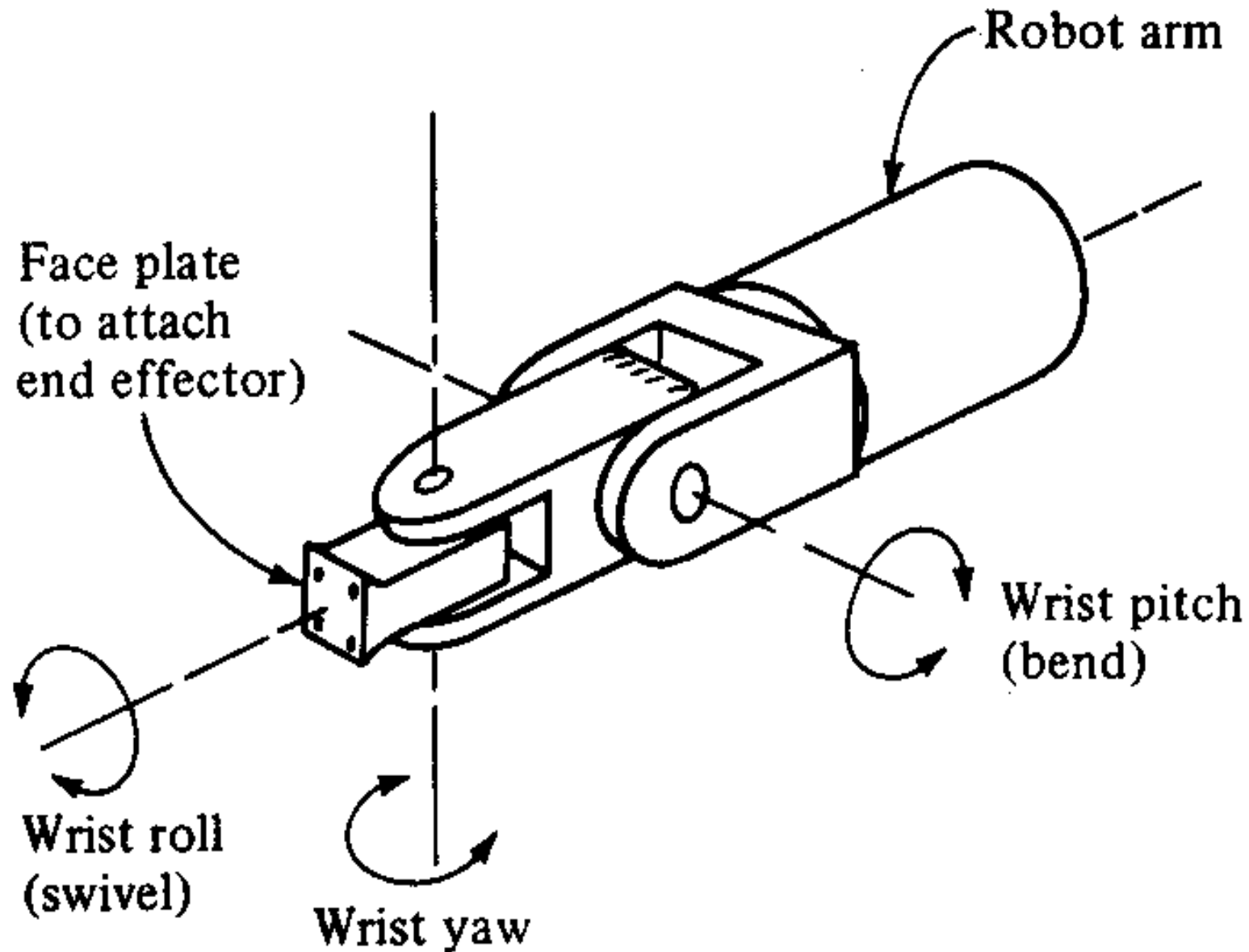
Baxter (Physical robot)

סביבה וירטואלית

שלושה כיווני תנועה של תפסנית הרובוט

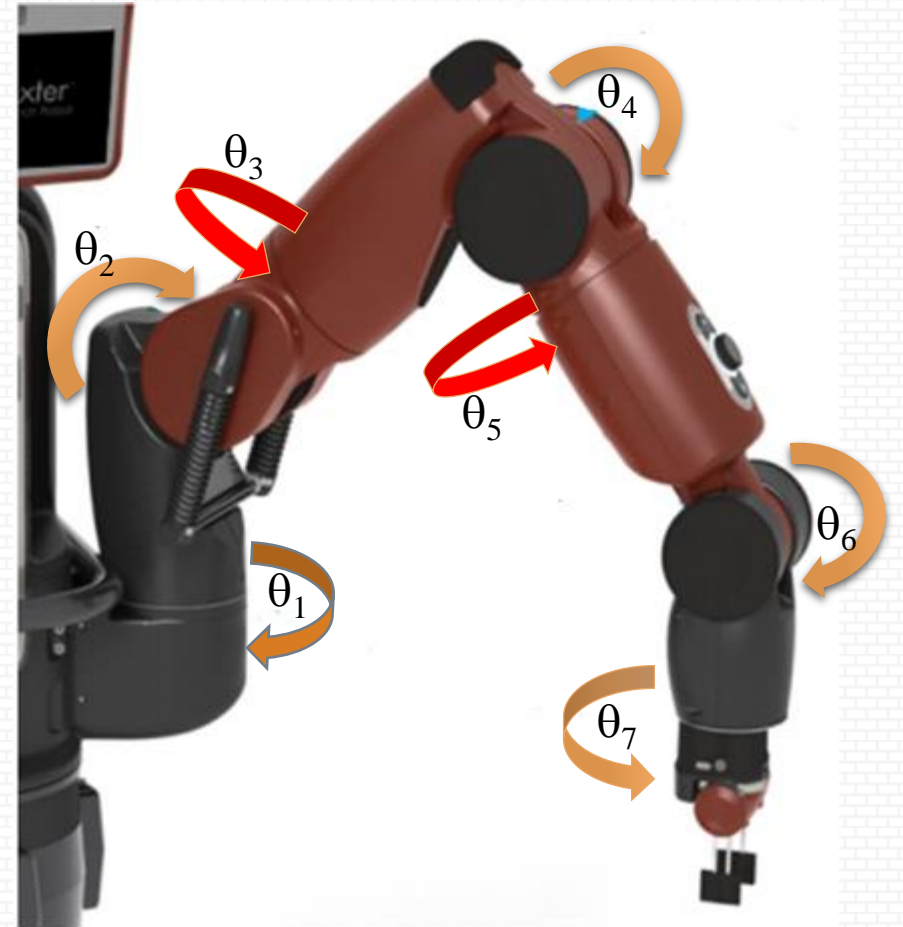
דרגות חופש של זרוע מכנית מסוג Baxter

Angle coordinates:

- θ_1 - Shoulder Roll
- θ_2 - Shoulder Pitch
- θ_3 - **Elbow Roll**
- θ_4 - Elbow Pitch
- θ_5 - **Wrist Roll**
- θ_6 - Wrist Pitch
- θ_7 - Wrist Roll

Cartesian coordinates:

X, Y, Z - Gripper end-point coordinates, P - Wrist Pitch, R - Wrist Roll, Y - Wrist Yaw

קודים לסיבוב קוביה באמצעות הרובוט בזוויות כפולות של 90°

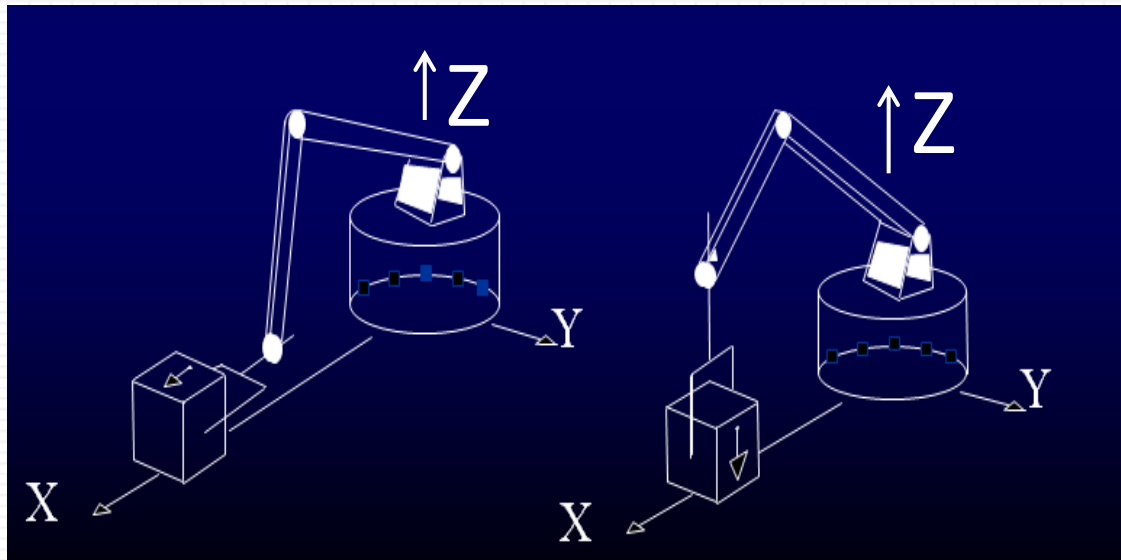
תו ראשון
X/Y/Z

תו שני
0/1/2/-

תו שלישי
X/Y/Z

תו רביעי
0/1/2/-

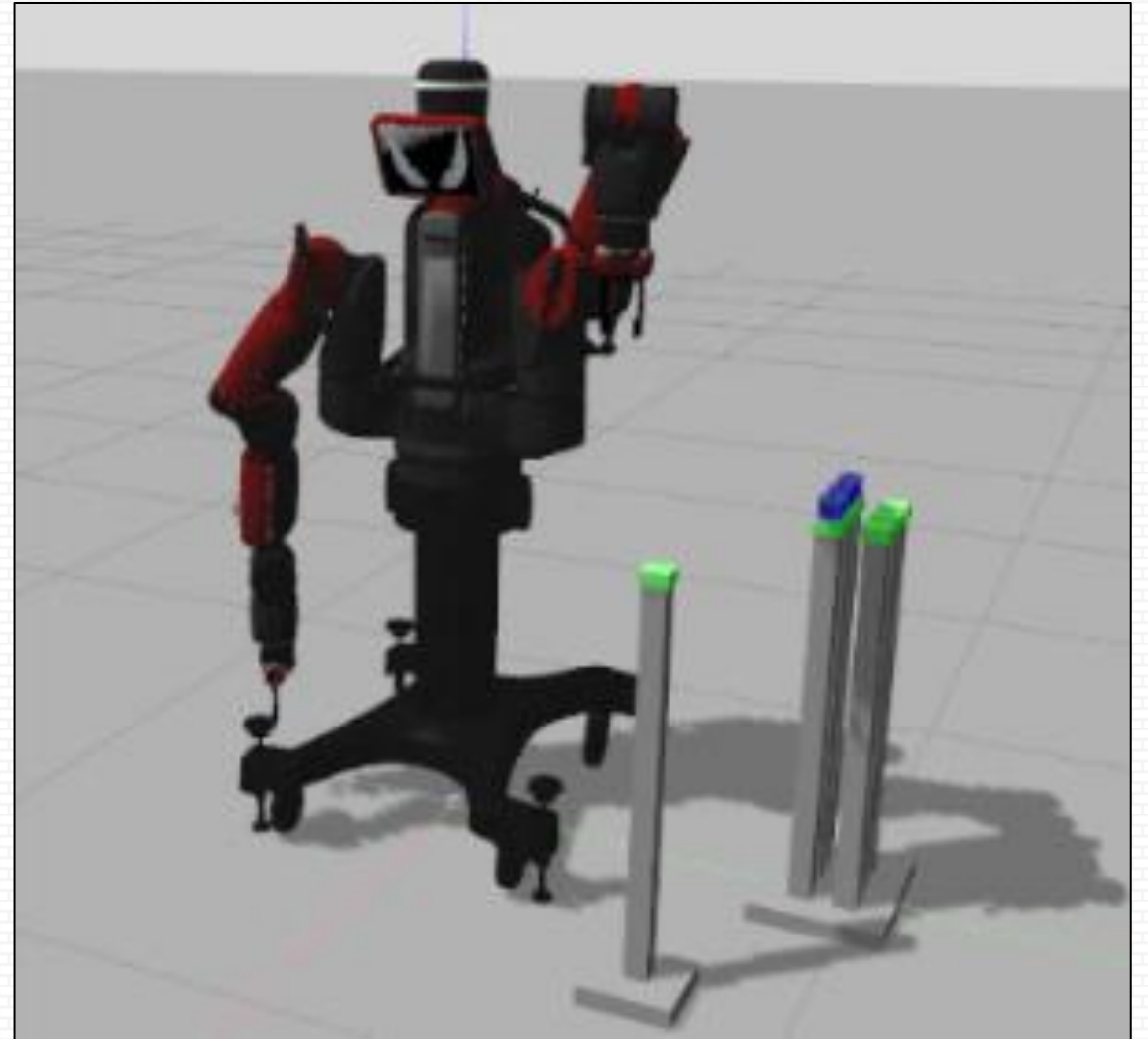
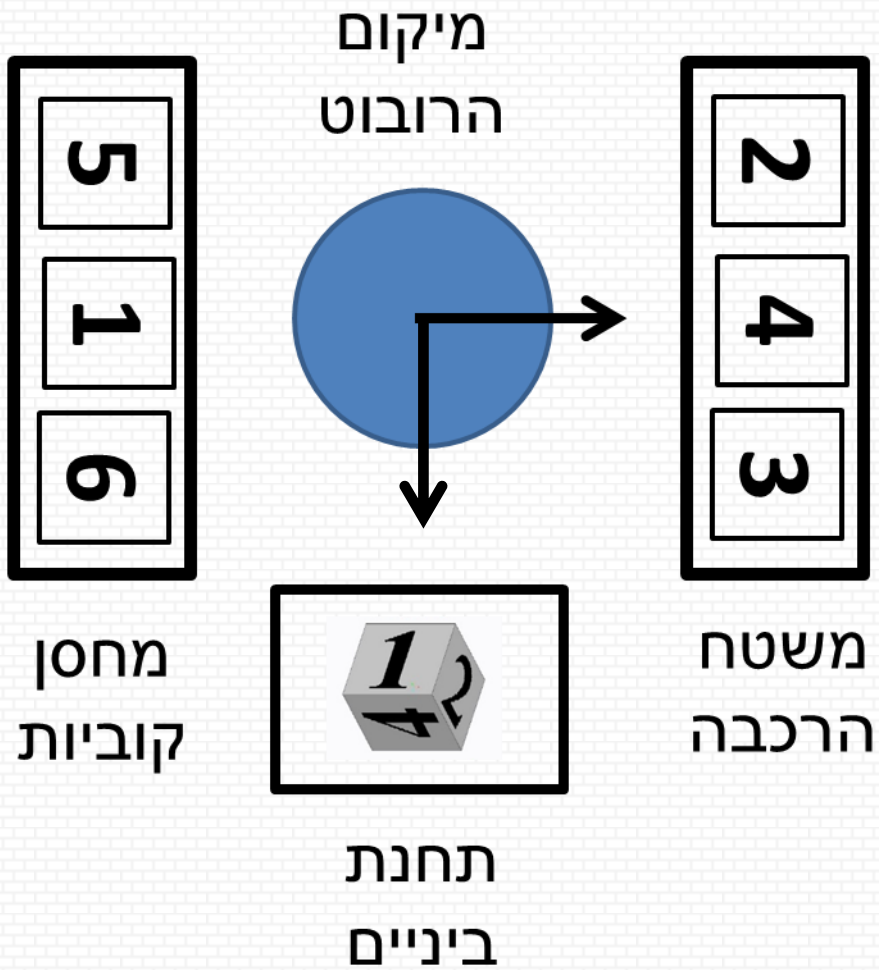
רובוט Scorbot, קוד הסיבוב X0Z1

רובוט Baxter, קוד הסיבוב X0X2

תרגיל: סיבוב גופים בסביבת Gazebo

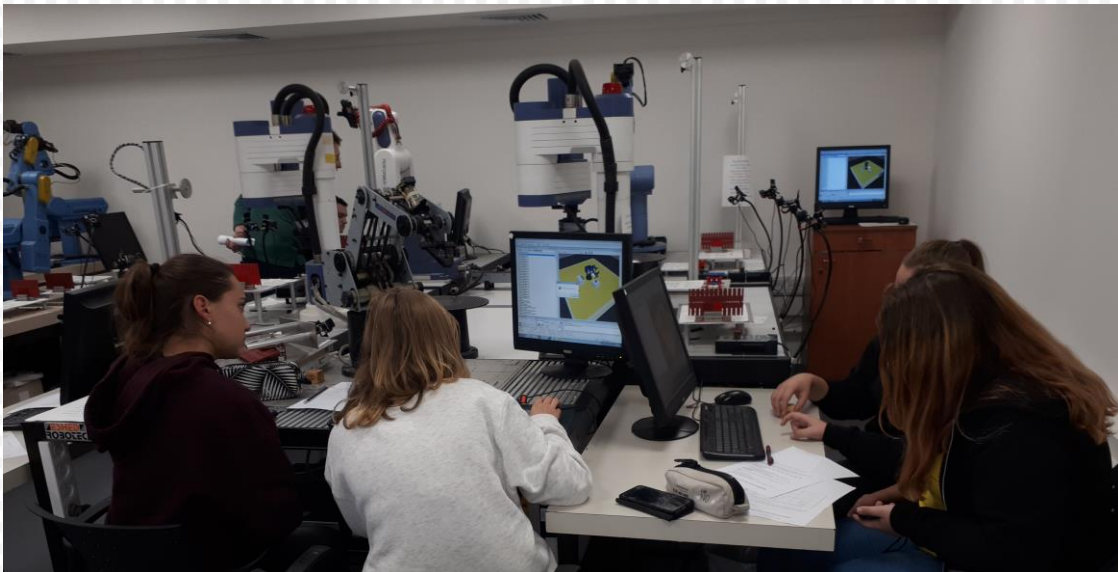
קודים של פעולות סיבוב המומלצות לביצוע

N	קודים של Baxter ו- Scorbob
1	X0X2
2	X0Z0
3	X0Z1
4	X0Z2
5	X0Z-
6	Z0X0
7	Z0Z1
8	Z0Z2
9	Z0Z-
10	Z1X0
11	Z1X2

	קודים נוספים של Baxter
12	X0Y0
13	X0Y2
14	Y0X0
15	Y0Y2
16	Y0Z0
17	Y0Z1
18	Y0Z2
19	Y0Z-
20	Z0Y0
21	Z1Y0

סדנה "הכרות עם רובוטים קונבנציונליים וחדשניים

שעות	נושא
1	מבוא לרובוטיקה בעידן המודרני
1	התנסות בסיבוב גופים עם Scorbob בסביבה וירטואלית
1	התנסות בסיבוב גופים עם Baxter בסביבה וירטואלית

השתתפו 36 תלמידים (21 בנים ו- 15 בנות):
18 תלמידי י' ו- י"ב, מגמת מדעי המחשב.
18 תלמידי י"א, מגמת הנדסת מכונות.

סדנה "הכרות עם רובוטים קונבנציונליים וחדשניים

סדנה "הכרות עם רובוטים קונבנציונליים וחדשניים

תרומת סדנה

כל התלמידים הביעו הערכה גבוהה לסדנה.

83% דיווחו כי הסדנה חשפה אותם רבות לרובוטיקה תעשייתית.

78% ראו את הסדנה כרלוונטית מאוד למגמה טכנולוגית בה הם לומדים.

86% ציינו שהסדנה תרמה מאוד להכרת מושגי יסוד ברובוטיקה תעשייתית.

72% דיווחו כי התנסות עם הרובוטים בסביבה וירטואלית מאוד עזרה להבין מהן מיומנויות ראייה מרחבית הנדרשות להפעלת רובוטים מניפולטורים.

46% מהתלמידים חושבים שהתנסות עם רובוט Baxter תרמה יותר לתרגול מיומנויות ראייה מרחבית, 15% נתנו העדפה להתנסות עם Scorbobot. 39% של משתתפים העריכו את תרומת הרובוטים כשווה.

קשיים מרחביים בהפעלת הרובוטים

81% מהתלמידים דיווחו על קשיים בשימוש בשפת הקודים.

91% נתקלו בקושי בתכנון של סיבוב גופים במספר מינימלי של מניפולציות.

75% ציינו שהצורך לתפוס את מרחב העבודה מנקודת ראייה של הרובוט גרמה להם קושי בתכנון מניפולציות.

86% דיווחו כי האפשרות לסובב קובייה בידיים עזרה להם להתגבר על הקשיים המרחביים ולבצע את המשימה בהצלחה.

89% נעזרו בכף היד והקובייה להדמיית תנועות של תפסנית הרובוט.

82% נעזרו בכלים של תוכנת הסימולציה לווזואליזציה של מרחב העבודה של הרובוט.

קשיים מרחביים בקרב בנים ובנות

p <	df	t	מידת הקושי		קשיים מרחביים
			Means (S.D.)		
			בנות	בנים	
0.05	31	-2.2	3.2 (1.4)	2.3 (0.9)	שימוש בשפת הקודים
0.01		-3.5	3.7 (1.0)	2.5 (1.0)	ביצוע במספר סיבובים מינימלי
0.01		-2.9	3.0 (1.0)	2.0 (1.0)	תפיסה מנקודה ראיה של הרובוט
0.01		-3.5	4.4 (1.0)	2.8 (1.4)	שימוש בקובייה פיזית

זמני ביצוע מניפולציות הסיבוב בקרב בניים ובנות

זמן ממוצע, דקות				קובייה
Baxter		Scorbot		
בנות	בנים	בנות	בנים	
5.8	2.1	4.7	3.0	1
5.6	2.4	4.2	1.0	2
3.1	2.2	6.4	0.9	3

